

gens underskrift være en underskrift fra den, der er under samværgemål.

Retsvirkningerne af samværgemålet afviger dog fra den gældende ordning med hensyn til lavværgemål, hvorefter aftaler, som den, der er under lavværgemål, indgår på egen hånd, bliver ugyldige. Efter lovforslaget er personer under samværgemål ikke frataget den retlige handleevne. Handler den pågældende alene, er retsstillingen derfor den samme, som hvis en person, der er under værgemål efter § 5, handler på egen hånd. Om kolliderende retshandler henvises til bemærkningerne til § 5.

Som følge heraf stilles der heller ikke krav om, at samværgemål skal tinglyses, således som det efter gældende ret er tilfældet for lavværgemål.

Indgåelse af arbejdsaftaler må anses som hørende til blandt de personlige anliggender. Det er derfor i lovforslaget fundet overflødig at medtage en bestemmelse svarende til bestemmelsen i den gældende myndighedslovs § 55, 2. pkt., om den lavværgedes ret til selv at indgå og ophæve arbejdsaftaler.

Bestemmelsen i *stk. 4* om, at personer, der er under samværgemål, er myndige, er ny i forhold til betænkningens lovudkast, og er medtaget for at give en fuld beskrivelse af samværgemålet.

I *stk. 5* opregnes de bestemmelser i loven, som ikke gælder ved samværgemål, se herom lovudkastet i betænkningen § 33, *stk. 1*, som indeholder en positiv opregning. Grunden til, at de i *stk. 5* nævnte bestemmelser ikke gælder ved samværgemål, er, at der ved disse værgemål er to personer, som handler i forening. Se om den tilsvarende bestemmelse i § 33, *stk. 3*, om gifte under værgemål.

Til § 8

Lovforslaget åbner mulighed for at udforme værgemål som individuelle løsninger, der er tilpasset de konkrete behov for bistand, som den svage har. Der gælder i den forbindelse et grundsynspunkt om det såkaldt mindste middels princip. Princippet er lovfæstet i lovforslagets § 8, hvorefter afgørelser efter § 5 eller § 7 skal afpasses efter den pågældendes behov og ikke må være mere omfattende end nødvendigt, jf. *stk. 1, 1. pkt.* Endvidere bestemmes i *2. pkt.*, at fratagelse af den retlige handleevne efter § 6, som er det mest vidtgående indgreb, ikke kan ske, hvis den pågældendes interesser i tilstrækkeligt omfang kan tilgodeses ved værgemål efter § 5. Det følger forudsætningsvis af bestemmelsen, at samværgemål efter § 7 skal foretrækkes frem for værgemål efter § 5, hvis dette er en tilstrækkelig og hensigtsmæssig foranstaltning, forudsat at den pågældende samtykker og ikke foretrækker et værgemål efter § 5, *stk. 2*.

Udvalget har anført, at det kan være svært på forhånd at forudse behovene i hvert enkelt tilfælde, hvorfor skræddersyede løsninger ikke altid vil være at foretrække. Der vil derfor i praksis antagelig opstå nogle typeafgørelser for variationer af værgemål efter § 5 og § 7, jf. betænkningen side 143 f.

Værgemål uden fratagelse af den retlige handleevne omfatter også, hvad den, der under værgemål, tjener ved eget arbejde, jf. lovforslagets § 42, *stk. 1, nr. 1*, og § 43, der kun omfatter umyndige. Det må derfor overvejes, om der eventuelt er grundlag for at indskrænke værgemålet, så selverhverv og næringsvirksomhed falder udenfor. Personlige værgemål efter § 5 kan f.eks. også begrænses, så de ikke angår arbejdsaftaler, jf. den gældende myndighedslovs § 38 om umyndiggjortes adgang til at indgå arbejdsaftaler. Denne bestemmelse foreslås ophævet som overflødig.

Efter *stk. 2* kan værgemålet eller samværgemålet tidsbegrænses, hvis tilstanden er midlertidig, eller der af andre grunde er særlig anledning hertil. Dermed må de værgemål, der i dag i sygdomstilfælde iværksættes med hjemmel i myndighedslovens § 59, for fremtiden få form af begrænsede værgemål efter § 5. Bestemmelsen omfatter alle værgemålsordninger efter §§ 5 – 7.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 21 om muligheden for at træffe foreløbige afgørelser om værgemål.

Til § 9

Ifølge denne bestemmelse skal et værgemål, der er iværksat, efterfølgende ændres til et mindre eller mere indgribende værgemål under de betingelser, som gælder efter §§ 5 – 7, hvis ændrede forhold giver anledning til det. Reglen gælder for alle værgemålsordninger.

I forhold til lovudkastet i betænkningen er det ved anvendelsen af ordet »indgribende« i stedet for »omfattende« præciseret i lovtæksten, at et værgemål skal ændres til et mindre eller mere omfattende værgemål inden for rammerne af det eksisterende værgemål, jf. lovforslagets § 5, *stk. 3*, og § 7, *stk. 2*, eller en mindre eller mere indgribende type værgemål.

Et værgemål vil kunne gøres mere indgribende, hvis eksempelvis et § 5-værgemål vedrørende økonomiske anliggender, som efter § 5, *stk. 3*, er begrænset til bestemte aktiver eller anliggender, udvides til at omfatte yderligere aktiver eller samtlige økonomiske anliggender.

Et eksempel på, at der kan være behov for at gøre et værgemål mere indgribende, kan endvidere være tilfælde, hvor det har vist sig, at der er risiko for, at en person, som er under et § 5-værgemål, foretager uhensigtsmæssige dispositioner eller ligger under for utilbørlig påvirkning udefra, og hvor det derfor bør overvejes at supplere værgemålet med fratagelse af den retlige handleevne efter § 6. Under en sådan sag vil der efter behov kunne træffes en foreløbig afgørelse om værgemål efter lovforslagets § 21. Modsat vil der eksempelvis kunne ske en helbredsmæssig forbedring, som bevirker, at f.eks. et § 5-værgemål vil kunne erstattes med et samværgemål.

§ 9 gælder også for umyndiggørelser og lavværgemål iværksat under den hidtil gældende lovgivning,